

หมวดที่ ๑. ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

ภาษาไทย รวทช ๔๐๔ เวชศาสตร์ชุมชน ๑
ภาษาอังกฤษ RACM 404 Community Medicine I

๒. จำนวนหน่วยกิต

๕ (๒-๖-๗)

(- บรรยาย ๒ ชม. - ปฏิบัติ ๖ ชม. - ค้นคว้าด้วยตนเอง ๗ ชม./สัปดาห์)

ประเภท บรรยาย ปฏิบัติ ภาคสนาม ปฏิบัติ

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

๓.๑ หลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต

๓.๒ ประเภทของรายวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก

๔. อาจารย์ผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

๑ อ.พญ.บุษกร อนุชาติวรกุล	ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
โทร. ๐๘๗-๕๐๗๖๑๙๔	e-mail : brsynthesize@yahoo.com
๒ อ.นพ.วิรัช เกษมทรัพย์	ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
โทร. ๐๘๕-๘๑๓๒๗๘๓	e-mail : ravke@mahidol.ac.th
๓ อ.นพ.สมเกียรติ ลีละศิธร	ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
โทร. ๐๘๙-๑๕๓๙๒๐๓	e-mail : rasis@mahidol.ac.th
๔ ผศ.พญ.พัทวิมล ศุภลักษณ์ศึกษากร	ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
โทร. ๐๘๑-๔๒๘๙๗๒๑	e-mail : rappq@mahidol.ac.th

๔.๒ อาจารย์ผู้สอน คณาจารย์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

อาจารย์พิเศษจากโรงพยาบาลสมทบ และ บุคลากรด้านสาธารณสุข จำนวน ๕๐ คน

๕. ภาคการศึกษา/ ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร
ภาคการศึกษาที่ ๑ และ ๒   ชั้นปีที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖

๖. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด
๑๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๓

หมวดที่ ๒. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา รวช ๔๐๔ เวชศาสตร์ชุมชนแล้ว นักศึกษามีประสบการณ์การใช้ชีวิต (life skills) และการทำงานในระบบสุขภาพระดับอำเภอ (Context base Learning) โดยร่วมปฏิบัติงานทั้งด้านส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งการสร้างสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่ เสมือนเป็นสมาชิกของทีมสุขภาพระดับอำเภอ (Team base Learning) โดยสามารถประยุกต์ความรู้พื้นฐานหลายสาขา ได้แก่ ระบบสุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพ ระบาดวิทยา เศรษฐศาสตร์คลินิกและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การวิจัยระบบสุขภาพ และการจัดการระบบบริการสุขภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าการเป็นแพทย์ชุมชนและสามารถเสนอแนะการพัฒนาสุขภาพ โดยเฉพาะระดับปฐมภูมิ (Physician role in Primary care setting)

๒. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ ปรับปรุงรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ตามแบบ มคอ.๔ กำหนด และปรับปรุงครั้งแรก ในปีการศึกษา ๒๕๕๔

๒.๒ การพัฒนารายวิชานี้เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้สถานการณ์และแนวโน้มของระบบสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้กลไกการติดตามประเมินผล และงานวิจัยด้านการศึกษา

หมวดที่ ๓. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน

๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรมและจริยธรรม มีความเสียสละ มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
- (๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- (๕) มีความเข้าใจและสามารถให้การบริการสุขภาพโดยมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
- (๖) สามารถดำรงตนเป็นแบบอย่างและเป็นพลเมืองดีของสังคม มีจิตสาธารณะ และสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเวชปฏิบัติ

๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา
- (๒) บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ในรายวิชาที่สอนแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
- (๓) มอบหมายงาน
- (๔) จัดกิจกรรมนอกหลักสูตร อภิปรายกลุ่ม ให้เห็นปัญหาอื่น ๆ ของผู้ป่วย นอกเหนือจากปัญหาสุขภาพ
- (๕) การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์
- (๖) สะท้อนประสบการณ์ อภิปราย และสร้างแรงบันดาลใจ

๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
- (๒) ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมจริยธรรมของนักศึกษา
- (๔) สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติงาน
- (๕) ให้ผู้ใช้บัณฑิตประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของบัณฑิต

๒. ด้านความรู้

๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ระดับพื้นฐาน
- (๒) มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพและทักษะทางคลินิกในเวชปฏิบัติปฐมภูมิ
- (๓) มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างเสริมสุขภาพ และระบบบริหารสุขภาพ
- (๔) ความรู้ความเข้าใจในเวชจริยศาสตร์
- (๕) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
- (๖) มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ยา ผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณค่าในเศรษฐศาสตร์คลินิก
- (๗) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการด้านวิทยาการระบาดวิทยา ชีวสถิติ เวชสารสนเทศ และเวชศาสตร์เชิงประจักษ์
- (๘) มีความรู้ความเข้าใจในความรู้ทางสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ที่จำเป็นสำหรับสร้างเสริมเจตคติ และสร้างความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม
- (๙) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานขั้นพื้นฐานด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- (๑๐) มีความรู้ความเข้าใจในระบบคุณภาพ ความปลอดภัยของผู้ป่วย

๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) บรรยาย
- (๒) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ และ รายงาน
- (๓) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีศึกษา ให้มีประสบการณ์ตรง
- (๔) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
- (๕) ใช้สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๒) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย
- (๓) ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- (๔) สอบรับรองความรู้ ความสามารถ เพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม ๓ ชั้นตอน
- (๕) ประเมินความรู้ความสามารถของบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- (๒) สามารถวางแผน สืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน และทางคลินิก
- (๓) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวางแผนพัฒนางานบริการทางสาธารณสุขได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์และบริบทต่างๆ ได้
- (๔) เลือกใช้วิธีการตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน เครื่องมือพิเศษ และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยคำนึงความคุ้มค่าและเหมาะสม
- (๕) เข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพงาน รวมทั้งสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) อภิปรายกลุ่ม
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) การฝึกปฏิบัติ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ์จริง โดยมีการกำกับดูแลจากอาจารย์ผู้สอนอย่างเหมาะสม
- (๔) มอบหมายงาน
- (๕) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา

๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) รายงานผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) สังเกตพฤติกรรม
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๔) รายงานผลกรณีศึกษา

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคลากรสาขาวิชาชีพอื่น
- (๒) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของหน่วยงาน/สถานที่ที่ปฏิบัติงานได้ดี
- (๓) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกในทีมดูแลรักษา ทีมสุขภาพ และทีมในชุมชนของระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ ใช้ความรู้ในศาสตร์มาขึ้นนำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
- (๔) มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- (๕) สามารถทำงานร่วมกับประชาชน/ชุมชน ให้มีบทบาทในการดูแล สร้างเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) เรียนกลุ่มย่อย อภิปรายกลุ่ม
- (๒) ฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยในระดับชั้นคลินิก ทำให้นักศึกษามีโอกาสเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานสาขาอื่นๆ เช่น พยาบาล เภสัชกร เป็นต้น รวมทั้งการออกฝึกปฏิบัติงานในชุมชนที่จะต้องพบกับประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคลากรอื่นๆ
- (๓) มอบหมายงาน หรือผู้ป่วย ให้นักศึกษารับผิดชอบ ทั้งงานกลุ่ม และงานเดี่ยว

๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในสถานการณ์ต่างๆ
- (๒) ประเมินจากผลงานกลุ่ม และรายงานพฤติกรรมที่ผิดปกติ (incidental report)
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา

๕. ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม
- (๒) สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์ และสถิติทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสม
- (๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การนำเสนอ และภาษาท่าทาง รวมทั้งสามารถอ่านวารสารและตำราภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ
- (๔) มีทักษะในการสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ การจัดการเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น และการขอความยินยอมในการรักษาพยาบาล รวมทั้งสร้างความมั่นใจเรื่องการรักษาความลับของผู้ป่วย
- (๕) มีทักษะในการรับฟังปัญหา เข้าใจถึงความรู้สึกและความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติ อีกทั้งสามารถตอบคำถาม อธิบายให้คำปรึกษาและคำแนะนำโดยเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
- (๖) สามารถบันทึกเวชระเบียนอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และต่อเนื่องโดยอาศัยแนวทางมาตรฐานสากล และจัดทำบันทึกทางการแพทย์ ใบรับรองแพทย์ ใบส่งต่อผู้ป่วย และเอกสารทางการแพทย์อื่นๆได้ อย่างเหมาะสม

๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) บรรยาย
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) มอบหมายโครงงานเล็ก ๆ ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลงาน
- (๔) ฝึกทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วยตลอดในระดับชั้นคลินิก รวมทั้งการบันทึกข้อมูลทางการแพทย์

๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) คุณภาพผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- (๓) สอบข้อเขียน

๖. ด้านทักษะพิสัย

๖.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) สามารถซักประวัติและตรวจร่างกายผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม
- (๒) สามารถตรวจวินิจฉัย ตัดสินใจเลือกวิธีบำบัดรักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้องเหมาะสมและทันท่วงที และให้การบริบาลผู้ป่วยแบบองค์รวม
- (๓) มีทักษะการทำหัตถการที่จำเป็น
- (๔) สามารถตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน และการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นได้ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม
- (๕) มีทักษะและความรู้ด้านชุมชน ระบบสุขภาพ สุขภาพประชากร การจัดระบบบริการระดับอำเภอ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และโอกาสพัฒนา

๖.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเริ่มจากการเรียนจากหุ่น คุปกรณ ผู้ป่วยจำลองจนถึงการเรียนจากผู้ป่วยจริง
- (๒) เรียนจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันในระบบสาธารณสุข เช่นในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และ โรงพยาบาลชุมชน
- (๓) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา
- (๔) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ รายงาน

๖.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) สังเกตพฤติกรรมทุก ๆ ขั้นตอนของทักษะทางคลินิก
- (๒) สอบภาคปฏิบัติ เช่น long case examination ,OSCE (objective structured clinical examination)
- (๓) สอบข้อเขียน
- (๔) คุณภาพรายงาน
- (๕) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน

หมวดที่ ๔. ลักษณะและการดำเนินการ

๑.คำอธิบายรายวิชา (Course description)

ประยุกต์ความรู้ทางเวชศาสตร์ชุมชน ระบบสุขภาพ ปัจจัยกำหนดสุขภาพ วิทยาการระบาด การสร้างเสริมสุขภาพ เศรษฐศาสตร์คลินิกและเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การวิจัยระบบสุขภาพ การจัดการระบบบริการสุขภาพ บทบาทแพทย์ต่อผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน การวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพ การรวบรวมข้อมูล การประเมิน การวินิจฉัยปัญหาสุขภาพระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน แนวทางการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วย ครอบครัว แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน ปัญหา แนวทางแก้ไขระบบสุขภาพและระบบบริการสุขภาพ

Apply knowledge of community medicine; health system, health determinants, epidemiology, health promotion, clinical economics and health economics, health system research, health system management; physician role to patient, family and community; analysis of health problems, data gathering assessment; diagnosis of health problem for the level of individual, family and community; solution guidelines for community health problem; clinical practice guidelines for patients, family; health promotion guidelines for patients, family and community; problems of health system and health service system and solution guidelines

๒. กิจกรรมของนักศึกษา

- ๒.๑ การประชุมปรึกษาก่อนและหลังการปฏิบัติงาน
- ๒.๒ ร่วมให้บริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยฉุกเฉิน ผู้ป่วยใน งานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน วันละ ๔ ชั่วโมง สัปดาห์ละ ๓ วัน รวม ๓ สัปดาห์
- ๒.๓ ร่วมให้บริการผู้ป่วยนอกเวลาราชการ ในวันราชการ รวม ๓ เวร ในวันหยุดราชการ รวม ๒ เวร
- ๒.๔ เยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่น่าสนใจร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลชุมชน ๑ ราย
- ๒.๕ ศึกษาดูงานหน่วยบริการปฐมภูมิ ๑ ครั้ง
- ๒.๖ ศึกษาดูงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ ครั้ง
- ๒.๗ นำเสนอโครงการวิจัยเชิงระบบ (Health system research) ๑ เรื่อง
- ๒.๘ ทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพ ๑ เรื่อง
- ๒.๙ ร่วมกิจกรรมการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ๑ ครั้ง

๓. รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
๓.๑ สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (log book) ครั้งที่ ๑	๑. วันนิเทศครั้งที่ ๒ (สัปดาห์ที่ ๓)
๓.๒ สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (log book) ครั้งที่ ๒	๒. วันรุ่งขึ้นทำการหลังกลับจากภาคสนาม
๓.๓ นำเสนอความก้าวหน้าโครงการกลุ่ม ครั้งที่ ๑	๓. วันนิเทศ ครั้งที่ ๑ (สัปดาห์ที่ ๒)
๓.๔ นำเสนอความก้าวหน้าโครงการกลุ่ม ครั้งที่ ๒	๔. วันนิเทศครั้งที่ ๒ (สัปดาห์ที่ ๓)
๓.๕ นำเสนอความก้าวหน้าโครงการกลุ่ม ครั้งที่ ๓	๕. วันนิเทศครั้งที่ ๓ (สัปดาห์ที่ ๔)
๓.๖ นำเสนอผลการศึกษาโครงการกลุ่ม	๖. สัปดาห์สุดท้าย (สัปดาห์ที่ ๕)
๓.๗ รายงานโครงการกลุ่มและข้อเสนอแนะการสร้างเสริมสุขภาพกรณีศึกษาในพื้นที่	๗. วันจันทร์หลังจบการศึกษารายวิชา

๔. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

- ๔.๑ ผู้สอนรับฟังการนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการ ครั้งที่ ๑, ๒, ๓ และสะท้อนให้นักศึกษารับทราบในส่วนที่ควรเพิ่มเติม และส่วนที่ควรนำไปแก้ไข
- ๔.๒ ผู้สอนตรวจ log book ครั้งที่ ๑ พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่อง และนำไปแก้ไข
- ๔.๓ อาจารย์จากรามามาธิบดี ประสานกับอาจารย์พิเศษ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ขณะไปนิเทศงาน/โทรศัพท์ เพื่อติดตามพฤติกรรมและการปฏิบัติงานทุกด้านของนักศึกษา

๕. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์พิเศษและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในสถานพยาบาลที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

- ๕.๑ ปฐมนิเทศเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
- ๕.๒ ร่วมวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาคสนามตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา
- ๕.๓ ร่วมสอน ร่วมชี้แนะและให้คำปรึกษาในขณะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในชุมชน
- ๕.๔ ร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือก่อนและสรุปหลังการปฏิบัติงานทุกด้าน
- ๕.๕ ติดตามและสะท้อนพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา
- ๕.๖ ร่วมประเมินผลพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของนักศึกษา

๖. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

- ๖.๑ ปฐมนิเทศรายวิชา กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ของภาควิชาฯ และโรงพยาบาลชุมชนว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงาน
- ๖.๒ สอน แนะนำ ประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนา
- ๖.๓ ประสานงานกับแหล่งฝึกเกี่ยวกับความต้องการพัฒนานักศึกษาของรายวิชา ปัญหาจากการฝึกปฏิบัติงานปัญหาของนักศึกษา มอบหมายงานและการดูแลติดตามนักศึกษา

๗. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา

- ๗.๑ ปฐมนิเทศรายวิชาก่อนฝึกปฏิบัติงาน และประสานงานกับแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
- ๗.๒ เตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
- ๗.๓ ประชุมเตรียมความพร้อมแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

๘. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม

- ๘.๑ มีห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๘.๒ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๘.๓ มีห้องประชุมปรึกษาหารือวางแผนการปฏิบัติงานของนักศึกษา
- ๘.๔ มีที่พักในโรงพยาบาลสำหรับนักศึกษา
- ๘.๕ มียานพาหนะสำหรับออกศึกษาชุมชน

หมวดที่ ๕. การวางแผนและการเตรียมการ

๑. การกำหนดสถานที่ฝึก

เลือกโรงพยาบาลชุมชนที่ผู้บริหารและทีมเห็นความสำคัญของการร่วมสร้างบัณฑิตแพทย์ที่พึงประสงค์ และมีความพร้อมในทุกด้านครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒. การเตรียมนักศึกษา

๒.๑ ปฐมนิเทศรายวิชา เพื่อชี้แจงรายละเอียดทั้งหมด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนฝึก

๒.๒ ประเมินความพร้อมด้านทัศนคติ ความรู้และทักษะของนักศึกษา ก่อนฝึกงาน

๓. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การมอบหมายงาน การประเมินผลการเรียนรู้ ตารางการนิเทศ พร้อมคู่มือการนิเทศของรายวิชา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน อย่างน้อย ๔ สัปดาห์

๔. การเตรียมอาจารย์พิเศษและเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชา ก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอธิบายให้เข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

๕. การจัดการความเสี่ยง

๕.๑ ประสานงานกับอาจารย์พิเศษและเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงในสถานที่ฝึกอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ จัดให้มีตัวแทนนักศึกษาที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดการฝึกงาน

๕.๓ ติดตามความก้าวหน้าระหว่างการฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการฝึกงานและหาแนวทางแก้ไขร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์พิเศษ และนักศึกษา

หมวดที่ ๖. การประเมินนักศึกษา

๑. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

๑.๑ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

(๑) การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (formative evaluation)

ระหว่างเรียนรายวิชานี้ ซึ่งแบ่งเป็นสามระยะ ได้แก่ การเตรียมก่อนออกภาคสนาม การฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม และการสรุปการเรียนรู้หลังภาคสนาม ทั้งสามระยะจะจัดการติดตามการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งในชั้นเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การติดตามพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ในภาคสนาม โดยแจ้งผลแก่ผู้เรียน (feed back) เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป นอกจากนี้ยังมีการประเมินการเรียนรู้ภาคสนามจากสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (log book) เป็นรายบุคคล

(๒) การประเมินเพื่อตัดสินการเรียนรู้ (Summative evaluation)

ผลการเรียนรู้	หัวข้อที่ประเมิน	เครื่องมือ / วิธีการ	น้ำหนักคะแนน
ข้อ ๑.๑ (๑,๒,๓,๔,๕.๖)	๑. พฤตินิสัย เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม	แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน (สังเกตพฤติกรรม)	O/S/M/U
ข้อ ๒.๑ (๓,๗,๘,๙)	๒. ความรู้พื้นฐานด้านเวชศาสตร์ชุมชน	ข้อสอบอัตนัย	๒๕%
ข้อ ๓.๑ (๑,๒) ข้อ ๕.๑ (๑,๒,๓,๕)	๓. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ๕. ทักษะการวิเคราะห์	รายงาน การมีส่วนร่วม (การสังเกตพฤติกรรม)	๒๐% ๑๐%
ข้อ ๔.๑ (๑,๒,๓,๔,๕)	๔. ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน (การสังเกตพฤติกรรม)	๑๐%
ข้อ ๖.๑ (๑,๕)	๖. ทักษะการทำงานในโรงพยาบาลชุมชน	สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน แบบฟอร์มการประเมินผลการปฏิบัติงาน (สังเกตพฤติกรรม)	๑๐% ๒๕%
	รวม		๑๐๐%

O = Outstanding, S = Satisfactory, M = Marginal, U = Unsatisfactory

๑.๒ การให้เกรดและการตัดสินผล

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศ เรื่อง การวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาแพทย์คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

๑.๓ ความรับผิดชอบของอาจารย์พิเศษต่อการประเมินนักศึกษา

- (๑) ประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาและผลการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงของโรงพยาบาล
- (๒) ร่วมประชุมเพื่อประเมินผลพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาภาควิชา

เวชศาสตร์ชุมชน

๑.๔ ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อการประเมินนักศึกษา

ร่วมประเมินผลกับอาจารย์พิเศษ รวบรวมผลการประเมินเพื่อการตัดเกรด และนำเสนอผู้ประสานงานรายวิชา

๑.๕ การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

หากมีความแตกต่างกันของผลการประเมิน อาจารย์ที่ปรึกษากับอาจารย์พิเศษประชุมหารือกัน โดยเชิญเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงประจำโรงพยาบาลเข้าร่วมให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา เพื่อหาข้อสรุป

หมวดที่ ๗.

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

๑. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

๑.๑ นักศึกษา

(๑) ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกภาคสนามในแง่ของความเพียงพอของแหล่งสนับสนุน การเรียนรู้ในด้านที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ คุณภาพการดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกปฏิบัติงานภาคสนามและต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา โดยแบบประเมินรายบุคคลเมื่อสิ้นสุดการเรียนในรายวิชา (แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาแพทย์) และการประเมินด้วยวิธีสนทนากลุ่ม

(๒) ประเมินเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เครื่องมือ และวิธีการประเมิน

(๓) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ภาคสนามและความต้องการฝึกเพิ่มเติม

๑.๒ อาจารย์พิเศษและเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยง

(๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่

(๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ

(๓) ประเมินการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

(๔) การประสานและสนับสนุนอาจารย์พิเศษและสถานที่รับฝึก

(๕) ประเมินเกณฑ์การประเมินผลนักศึกษา เครื่องมือ และวิธีการประเมิน

(๖) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ภาคสนาม

๑.๓ อาจารย์ที่ปรึกษา

(๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่

- (๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึกในด้านที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา ความร่วมมือของทีม สุขภาพ คุณภาพการดูแลที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติและเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยง
- (๓) ประเมินการทำหน้าที่ของหัวหน้าภาควิชา อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และหน่วยสนับสนุนในภาควิชา
- (๔) ประเมินเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เครื่องมือ และวิธีการประเมิน

๒. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

มีคณะกรรมการในสาขาวิชาตรวจสอบผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) รายงานกรณีศึกษา ผลการสอบหลังฝึก และการให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา

มีการนำผลการประเมินโดยนักศึกษาและผลการประชุมร่วมระหว่างคณะอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา กับ อาจารย์พิเศษเครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่พี่เลี้ยง ในโรงพยาบาล แจ้งให้อาจารย์และเครือข่ายทราบ และนำมาปรับปรุงการสอนโดยการประชุมปรึกษาหารือที่ประชุม อาจารย์ในภาควิชา และเมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีการประชุมอนุกรรมการการศึกษานำผลสรุปในภาพรวมวางแผน ปรับปรุงการสอนในปีการศึกษาต่อไป

*****